

Motion till riksdagen 2010/11:Ju410

av **Lena Olsson m.fl. (V)**

Barnsexturism

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det hos Rikskriminalpolisen ska finnas en permanent barnsexturismgrupp.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inrätta s.k. hotlines vid svenska ambassader för anmälan om sexualbrott mot barn.¹
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utbildningen av rättsväsendets berörda delar vad gäller barnsexturism.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att sexualbrott mot barn som begås utomlands ska ges ökad prioritet inom rättsväsendet.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge Brottsförebyggande rådet i uppdrag att upprätta statistik för sexualbrott som utförts av svenska medborgare och som begåtts mot barn utomlands.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att samtliga turismutbildningar ska innehålla en del om barnprostitution och barnsexturism.²
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att det inom Europarådet vidtas ytterligare åtgärder för ett starkare europeiskt samarbete mot barnsexturism.³

¹ Yrkande 2 hänvisat till KU.

² Yrkande 6 hänvisat till UbU.

Fel! Okänt namn på

³ Yrkande 7 hänvisat till UU.

2 Inledning

Barnsexturismen är ett stort och omfattande problem i världen, men har i Sverige inte prioriterats högt av regering och riksdag. Enligt den franske turistministern (2005) uppskattas att tre miljoner barn utnyttjas varje år inom barnsexturism i världen. De allra flesta av dessa brott förblir okända för myndigheterna. Brotten utförs till största delen av män, men även till viss del av kvinnor.

Vänsterpartiet vill förtydliga att barnsexturism handlar om sexuell exploatering av barn. Fenomenet med turister som utnyttjar barn sexuellt på sina resor är en del av det patriarkala våldet och den maktordning som framställer det som självklart för män att utnyttja och exploatera barns, men också kvinnors, kroppar. Budskapet är att barn är en handelsvara för mäns sexualitet som det står dem fritt att köpa, förbruka och göra sig av med. All prostitution, både den nationella och den globala över gränserna, är beroende av mäns efterfrågan; det är män som upprätthåller och stimulerar efterfrågan på sexuella tjänster. Arbetet för att stoppa prostitution och barnsexturism måste ske utifrån insikten att det handlar om makt.

I april 2007 genomfördes en undersökning om omfattningen av svenskars inblandning i barnsexturism. Undersökningen, som genomförts av Temo på uppdrag av Ecpat Sverige (För barns rättigheter och mot kommersiell sexuell exploatering av barn), ställde frågan till svenska resenärer om hur många som sett tecken på att svenskar är inblandade i barnsexturism. Resultatet visade att var tionde svensk hade kommit i kontakt med barnsexturism. Endast ett fåtal hade berättat om sina misstankar för polis eller ambassad, troligen för att man tror att en anmälan inte leder till några åtgärder.

Vid den senaste granskningen av FN:s barnrättskommitté (2009), kritiseras Sverige för avsaknad av åtgärder mot barnsexturism. FN rekommenderar att Sverige samlar in kunskap om övergreppen som pågår utomlands, och om åtal och domar – då sådan information saknas i dag. Sverige rekommenderas också av FN att bedriva opinion för att påverka attityder. Förövare måste åtalas i Sverige, om inte åtal sker på brottsorten.

Man kan säga att barnsexturism är en icke-fråga i Sverige, såväl inom politiken som inom rättväsendet. Det är dags nu att Sveriges regering och riksdag tar sitt ansvar och uppfyller sina åtaganden enligt handlingsplanen från den första Världskongressen 1996 mot kommersiell sexuell exploatering av barn. Detta är vi också ålagda enligt åtaganden i barnkonventionen och dess tilläggsprotokoll om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi som Sverige har ratificerat. Vänsterpartiet föreslår därför en rad åtgärder i denna motion för att uppmärksamma dessa brott mot barn utomlands, för att leva upp till internationella åtaganden och för att fler ska kunna fällas i Sverige om åtal inte sker på den plats där exploateringen ägt rum. Sverige ska inte vara en frizon för barnsexturister.

Fel! Okänt namn

3 Nationell samordning inom polisen

Efter att ha fått tillfälligt anslagna resurser för ändamålet har det inom Rikskriminalpolisen upprättats en särskild grupp för barnsexturism. Resurserna tar dock slut vid årsskiftet 2010. Regeringen bör säkerställa att arbetet inom den särskilda gruppen ändå kan fortsätta. Det bör fortsättningsvis finnas en permanent barnsexturismgrupp inom Rikskriminalpolisen. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

4 Anmälningmöjligheter på svenska ambassader

Enligt Världskongressen mot kommersiell sexuell exploatering av barn definieras barnsexturism som kommersiella sexuella övergrepp på barn i samband med resande eller vistelse utomlands. För att kunna bekämpa och lagföra brotten är Sverige till stor del beroende av information från andra länder om förekomsten av barnsexturism. Men polisen behöver tips från den allmänhet som reser i olika delar av världen. Utan sådana tips sker inget arbete hos svensk polis och rättsväsende.

I Thailand har den svenska polisen genom sin sambandsman i Bangkok inrättat en för regionen gällande anmälningshotline tillsammans med den svenska ambassaden i Bangkok. Detta är ett framsteg och bör införas på alla svenska ambassader för att underlätta för de människor som ser dessa brott och vill anmäla. Anmälningshotlines bör inrättas på samtliga svenska ambassader i världen. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

5 Utbildning om barnsexturism inom rättsväsendet

Kunskaperna inom rättskedjan om barnsexturism är undermålig. Den blandas ofta ihop med människohandel, som dock är inte samma sak. Kunskaper om den utbredda barnsexturismen behöver därför bli integrerade i rättsväsendets utbildningar.

Vänsterpartiet kan konstatera att få anmälningar om sexualbrott mot barn utomlands leder till åtal. Detta beror självklart till viss del på större bevisvärigheter, men det beror även på en för dålig kunskap om och prioritering av dessa brott. Specialiserade poliser finns i dag, men utbildning om barnsexturism måste bli en integrerad del av utbildningen för hela rättsväsendet, inklusive för samtliga av landets jurist- och polisutbildningar. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Sexualbrott som begås mot barn utomlands bör även få ökad prioritet inom hela rättsväsendet. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

6 Statistik

Förvånansvärt nog finns ingen statistik på området när det gäller sexuella övergrepp på barn utförda av svenskar utomlands. Detta är också något som FN kritiserar Sverige för. Brottsförebyggande rådet bör ges i uppdrag att upprätta sådan statistik genom en egen brottskod för dessa brott. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

7 Turistbranschen

Kunskapen om barnsexturism är förvånansvärt liten. Det kan vara så att många människor tycker att dessa handlingar är så vidriga att man väljer att varken tala om dem, förnekar att de existerar eller antar att kraftfullt arbete redan sker mot problemen. Vi vet dock att problemet är utbrett och att insatserna för att hjälpa de utsatta barnen måste öka kraftigt. Detta kan göras på många sätt, men ett av det viktigaste är utbildning och information.

Dialog, utbildning och samarbete med de etablerade turistföretagen är viktigt för att på olika sätt medvetandegöra hur allvarlig och utbredd barnsexturismen är. Branschen, med sin erfarenhet och kunskap, måste medverka till att stoppa det systematiska utnyttjandet av barn.

På gymnasie- och högskolenivå finns turistutbildningar. Många av eleverna på utbildningarna kommer med all sannolikhet att komma i kontakt med barnsexturism. Vi föreslår att kunskaper om barnprostitution och barnsexturism integreras i gymnasie- och högskoleutbildningar som handlar om turism. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

8 Initiativ på europeisk nivå

Frankrike tog 2005 initiativ till ett gemensamt samarbete mot barnsexturism mellan medlemsländerna i EU. Detta initiativ ledde ingenvart.

Vi tycker att det är viktigt att agera mot barnsexturism på internationell nivå. Dock anser vi att detta lämpligast sker på mellanstatlig nivå och inom Europarådet, där det finns en lång tradition av internationellt samarbete kring frågor om mänskliga rättigheter och även i frågan om sexuella övergrepp mot barn. Regeringen bör därför verka för att det inom Europarådet vidtas ytterligare åtgärder för ett starkare europeiskt samarbete mot barnsexturism. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 22 oktober 2010

Lena Olsson (V)

Bengt Berg (V)

Amineh Kakabaveh (V)

Mia Sydow Mölleby (V)

Marianne Berg (V)

Eva Olofsson (V)